

Høringssvar fra Ligeværd

Vedrørende: Forslag om ændret takstmodel for stu-forløb i Randers Kommune (udgiftsloft 12.500 kr./måned)

Sekretariatet
Evald Krogs Gade 14 C
8000 Aarhus C

W: ligevaerd.dk
T: 8620 8570
M: ligevaerd@ligevaerd.dk

Ligeværd ønsker med dette høringssvar at udtrykke vores bekymring og kritik af Randers Kommunes forslag om at fastsætte et udgiftsloft på 12.500 kr. pr. måned for stu-forløb (særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse). Forslaget rejser alvorlige spørgsmål om både kvaliteten i uddannelsestilbuddene, de unges retssikkerhed og kommunens overholdelse af intentionerne i den nye stu-lov.

1. Stu er en lovbåren uddannelse – ikke et kommunalt aktivitetstilbud

Stu er ikke en social ydelse, men en lovfæstet uddannelse til unge med betydelige kognitive, psykiske eller sociale funktionsnedsættelser og som ikke kan tage anden form for ungdomsuddannelse. Lovens formål (§1) er at udvikle de unges personlige, sociale og faglige kompetencer, så de kan leve et så selvstændigt voksenliv som muligt. Det forudsætter små hold, højt kvalificeret personale, praktikforløb og tæt samarbejde med forældre, arbejdspladser og bosteder. Det er derfor urealistisk og fagligt uforsvarligt at tro, at en stu kan drives til samme pris som f.eks. FGU eller erhvervsskoleforløb. Når kommunen fastsætter et prisloft på 12.500 kr. pr. måned, svarende til 150.000 kr. årligt, undermineres lovens forudsætninger. Det vil medføre personalenedskæringer, ringere faglighed og i sidste ende dårligere forberedelse til voksenlivet for de unge.

2. Forslaget strider mod intentionerne i den nye stu-lov

Den nye lov om stu (2023) lægger vægt på:

- Individuelle uddannelsesplaner tilpasset den unges behov og udviklingsmål
- Reel valgfrihed for den unge i valg af uddannelsessted
- Samarbejde med eksterne leverandører for at sikre mangfoldighed og kvalitet

Et generelt udgiftsloft betyder, at det er økonomien og ikke den unges behov, der bliver styrende for uddannelsesvalget. Det risikerer at gøre valgfriheden illusorisk da flere stu-tilbud ikke vil kunne levere et kvalificeret tilbud til prisen, og det vil dermed fratage de unge muligheden for at vælge et fagligt og pædagogisk miljø, der matcher deres interesser, udviklingsbehov og fremtidsmuligheder. Når alle tilbud skal presses ind i én økonomisk ramme, skaber det desuden en ensretning frem for differentiering – præcis det modsatte af lovens intention.

3. Retssikkerhed og gennemsigtighed

Kommunen har en pligt til at dokumentere, at beslutninger på stu-området bygger på

realistiske beregninger af, hvad et kvalitetsforløb koster. I det aktuelle forslag er der ingen dokumentation for, hvordan 12.500 kr. pr. måned kan dække:

- personaleomkostninger til specialpædagogisk undervisning og støtte
- udgifter til praktik, transport, undervisningsmaterialer og tværfagligt samarbejde
- vejledning og planlægning i overensstemmelse med uddannelsesplanen

Uden gennemsigtighed risikerer politikerne at træffe beslutninger, som ikke er oplyste nok til at være lovmedholdelige. Det kan i den forbindelse undre, at den politiske proces er fortsat, selvom kommunens egne embedsfolk rejser kritik og bekymring af forslaget.

4. Kvalitet kræver faglige aftaler – ikke økonomiske loft

I den nationale udvikling på STU-området arbejdes der aktuelt med kvalitetsaftaler mellem kommuner og udbydere som et redskab til at styrke transparens, faglighed og samarbejde. Kvalitetsaftaler er tænkt som en tillidsbaseret dialog, hvor kvalitet defineres og følges op gennem faglige mål, ikke gennem økonomiske loft.

Et fast prisloft som det foreslåede i Randers bevæger sig i den modsatte retning: Det reducerer kompleksiteten i arbejdet med unge med særlige behov til et spørgsmål om takst, ikke om kvalitet.

Hvis Randers Kommune ønsker at styrke faglighed og sikre økonomisk ansvarlighed, bør vejen gå gennem fælles faglige aftaler om kvalitet, gennemsigtighed og udviklingsmål – ikke gennem administrative prislofter.

5. Samfundsøkonomisk kortsigtethed

En velfungerende stu giver unge med særlige behov mulighed for at udvikle livsduelighed og tilknytning til fællesskaber, job og uddannelse. Når man skærer i kvaliteten, øger man risikoen for afbrudte forløb, mistrivsel og senere udgifter til forsørgelse, bostøtte og sundhedsydelse. Det er veldokumenteret, at en god stu-uddannelse er en investering, ikke en udgift. Et lavt prisloft kan derfor vise sig at være økonomisk kortsigtet og menneskeligt dyrt.

6. Lokale konsekvenser – færre valgmuligheder og øget ulighed

Efter tidligere takstreduktioner er antallet af eksterne stu-udbydere i Randers allerede faldet markant. Endnu en reduktion vil formentlig betyde, at flere udbydere lukker, og at unge i Randers mister retten til at vælge et lokalt, kvalificeret tilbud. Mange unge vil blive tvunget til at søge uden for kommunen – med store praktiske og sociale konsekvenser for både unge og familier.

7. Ligeværd anbefaler

Ligeværd opfordrer Randers Byråd til:

1. At frafalde forslaget om udgiftsloft på 12.500 kr. pr. måned.

2. At indgå i dialog med lokale stu-udbydere om en realistisk takstmodel, der sikrer kvalitet og mangfoldighed og tager hensyn til de unges forskellige læringsforudsætninger.
3. At udarbejde et gennemsigtigt fagligt grundlag for takstfastsættelse – baseret på de faktiske udgifter til at levere et lovmedholdeligt og udviklingsorienteret uddannelsesforløb.
4. At styrke samarbejdet mellem kommune, forældre og civilsamfund om at skabe bæredygtige løsninger for unge med særlige behov i Randers.

Stu er ikke et regnearksprojekt – det er unges liv og fremtid, vi taler om. De unge, der har mest brug for fællesskab, støtte og kvalificeret undervisning, skal ikke betale prisen for kommunale besparelser. Politikernes udtrykte intention med udgiftsloftet er at bringe udgifter i balance. Dette forslag vil gøre det stik modsatte og generere langt større kommunale udgifter på længere sigt. Vi opfordrer derfor byrådet til at tage ansvar og fastholde Randers' tradition som en kommune, der går foran – også når det gælder respekt, kvalitet og lige muligheder for unge med særlige behov.

Med venlig hilsen

Esben Kullberg
Direktør, Ligeværd

